

Izhaja vsa torka in sobota ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petilvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Državni zbor.

Ministerski predsednik baron Gautsch je svoječasno rekel, da skliče državni zbor šele meseca novembra, in le v slučaju, ako bi razvoj ogerske krize zahteval, da skliče državni zbor že poprej. Ker so razmere na Ogerskem vedno kritičnejše in se je posebno zadnji čas položaj na Ogerskem skrajno poostiril, zdelo se je potrebno baronu Gautschu, da je sklical državni zbor že na dan 26. t. m. v svrhu, da zavzame tudi naš parlament neko stališče, kako varovati pravice in koristi tostranske državne polovice nasproti nenasitnim Madjarom.

Prva seja poslanske zbornice bila je torej v torek. Ker se je govorilo in pisalo o nekem posebno energičnem nastopu socijalnih demokratov proti ministerskemu predsedniku baronu Gautschu, katerega dolžé, da je vplival na cesarja, da ne dovoli uvedbe splošne in enake volilne pravice na Ogerskem, bile so pri prvi seji galerije radovednega občinstva prenapolnjene. Ali radovednost se ni posebno izplačala, kajti razun nekoliko kričanja in psokv od strani socijalnih demokratov na naslov barona Gautscha, ko je ta stopil v zbornico, ni bilo ta dan v zbornici kake večje nesreče. Ko je predsednik otvoril sejo in je omenil smrti poslanca Bärnreitherja, ter naznanil, da sta položila poslanca Tambosi in Malfatti svoja mandata, dal je besedo baronu Gautschu, ki je podal to-le izjavo v imenu vlade:

Najprej je predstavil ministerski predsednik zbornici nova dva voditelja trgovskega ministerstva grofa Auerperga in naučnega ministerstva barona Bienerttha, potem je pa nadaljeval:

Dne 8. julija t. l. je zbornica sklenila resolucijo, naj vlada skliče državni zbor, ako bode potrebno vsled ogerske krize. Že opetovano sem pojasnil stališče vlade. Kar je prejšnja vlada sklenila z Ogersko, to hoče sedanja vlada lojalno izvršiti. Toda isto lojalnost bode zahtevala od ogerske vlade. Mi ne dovolimo nobenih novih koncesij. Vsak čas pa smo pripravljeni dovoliti revizijo nagodbe iz l. 1867. Do 1. sušca morajo

biti ustavno odobrene trgovinske pogodbe. Ako jih kriza na Ogerskem prepreči, bode avstrijska vlada znala braniti koristi Avstrije in zbornici predložila pogodbe. Ako bi delegaciji za l. 1906 ne dovolili skupnih državnih stroškov, bode vlada zbornici predložila poseben zakon glede avstrijskega prispevka.

Navzlic raznim oviram so trgovinske pogodbe z Rusijo, Bolgarijo, Švico in Srbijo zagotovljene in morajo stopiti v veljavo s 1. sušcem 1906. V oktobru bodo zadnje obravnave. Upanje je, da se v istem času zagotove trg. pogodbe tudi z Italijo, Rumunijo in Belgijo.

Ker so me zadnje dni napadali razni listi glede splošne volilne pravice na Ogerskem, hočem tudi v tem oziru odkrito povedati svoje mnenje. Dotična poročila niso resnična. Odločno zanikam, da bi bil vplival glede splošne volilne pravice na Ogerskem. Moje stališče je, da se ne vtikam v notranje razmere na Ogerskem. Ravno tako odločno bi se uprl, ko bi se Ogri vtikali v naše notranje stvari. More pa nastati situacija, ko avstrijski ministerski predsednik ne sme molčati. Te pravice si ne dam od nikogar vzeti. Moja naloga torej ni, da bi tukaj govoril o razširjenju volilne pravice na Ogerskem.

Kar pa se tiče Avstrije, izjavljam, da nisem nasprotnik razširjenju volilne pravice na najširši podlagi. To sem vedno zagovarjal in to hočem dokazati tudi glede češkega dež. zbora. Ves razvoj v Evropi teži razširjenjem volilne pravice. Soc. organizem zahteva, da se novi, širši sloji ndeležujejo ustavnega življenja. Toda so tudi ovire in težave. Zagotovilo moramo imeti, da postavimo trdno in trajno podlago našim narodnim razmeram. Upoštevati moramo kulturne razmere v naši državi, ki so se razvile v zgodovini. Ko bi v Avstriji vpeljali splošno in enako volilno pravico, bi mehanično načelo števila odločevalo o stvareh, ki se po svoji naravi odtegujejo taki odločitvi. Kar se pri nas zgodi, se mora potom ustave. Vsaka sila le omaje pravno varnost za cele rodove. Ako se kdo danes veseli, da se njemu na korist krši pravica,

kdo mu je porok, da se jutri ne krši proti njemu!

Nedavno sta bila imenovana nova voditelja trgovskega in naučnega ministerstva. Razni časniki so takoj ugibali, kaj to pomeni. Izjavljam, da ta prememba v kabinetu ne izpremeni političnega kurza vlade. Stališče vlade je in ostane, kakor sem to pojasnil dne 24. prosinca. Vlada se ni nagnila na nobeno stran, vse dotične govornice so le domnevanja ali sumničenja.

Vlada hoče v ugodnem trenutku zbornici predložiti jezikovni zakon. To je vlada obljubila in to tudi stori. Dotlej pa se morajo nradniki ravnati po zakonih in naredbah. Navzlic temu pa dobiva vlada vsak dan pritožbe od vseh narodnosti v Avstriji. To zahteva naravni razvoj in zato imamo v Avstriji tekoče jezikovno pravo. Pantha rhei. Te razmere so nezdrave, že neznosne. Vlada sama želi, da se napravi red. Dobil sem tekom poletja mnogo pritožeb. Vlada je strogo preiskovala in reševala pritožbe.

Vlada je že izvršila načrt, po katerem naj se podržavijo posamezne zasebne železnice. Dne 4. avgusta so dotične želez. uprave dobile povabila, da naznanijo svoje pogoje. Prva je odgovorila cesar Ferdinandova severna železnica. Upanje je, da se to važno vprašanje ugodno reši za državo. Ob enem se bode izvršila reorganizacija v želez. ministerstvu, kakor to zahtevajo potrebe prometa in narodno polit. oziri.

Že dne 21. junija sem obljubil, da hoče vlada zahtevati 25 milijonov kron za visoke šole. Načrt je gotov in bode še v tem zasedanju predložen zbornici. Kar pa se tiče novih univerz ali fakultet, o tem bode sklepal le parlament.

Ves politični razvoj v Avstriji je odvisen od razmer na Češkem. Vlada hoče pospeševati mir in spravo med Čehi in Nemci. Češki deželni zbor bode imel v kratkem priliko, da pripravi vsaj premirje.

To zasedanje bode kratko. Nato se zbero dež. zbori. Koncem novembra se zopet snide državni zbor in imel bode priliko zborovati do konca junija ali začetka julija. Meseca julija bode državni

zbor razpuščen in nove volitve bodo v drugi polovici septembra in prvi polovici oktobra. Ne prikrivam pa, da je to vladni načrt, ako državni zbor dovoli državi, kar potrebuje: Drž. proračun, trg. pogodbe, prispevek za skupne drž. stroške in vojaške novince. Ako se to ne zgodi, bode vlada preje volilce poklicala na volišče. Naj se torej ublažijo nasprotja. S tem bodele ustregli državi, ustavi in ljudstvu. Vlada bode storila svojo dolžnost.

Govor ministerskega predsednika je bil od večine poslancev vsprejet z odobravanjem. Poslanec dr. Gross je predlagal, naj se o vladni izjavi otvori razprava, kar je bilo soglasno vsprejeto. Nato je finančni minister dr. Kosel pojasnil državni proračun za l. 1906. Prvi, ki je dobil besedo in ki je otvoril debato o vladni izjavi je bil znani grof Sternberg, ki je ostal še do danes zvest svoji vlogi ter je razveseljeval tudi v tork poslanca in poslušalce. Omeniti je še, da je bilo v torkovi seji stavljenih več nujnih predlogov, med njimi oni socijalnih demokratov, ki predlagajo, da izreče poslanska zbornica ministerskemu predsedniku baronu Gautschu grajo, ker je delal na to, da se na Ogerskem ne uvede splošna in enaka volilna pravica, in oni dr. Šusteršiča in tovarišev, zadevajoč upeljavo splošne in enake volilne pravice.

V torkovi seji je v imenu ital. kluba predlagal posl. dr. Rizzi, naj se dene z dnevnega reda vladni zakonski načrt glede ustanovitve ital. pravne fakultete, ki je bil enoglasno vsprejet. Ako so ital. poslanci zadovoljni s tem, da se jim ne da raje nič, nego fakulteto v Roveretu, zakaj bi ne bili s tem zadovoljni tudi drugi poslanci.

V sredo pa je bila druga seja, v kateri se je nadaljevala debata o vladni predlogi. V sredo je posl. zbornica nadaljevala razpravo o izjavi barona Gautscha. Prvi govornik je bil dr. Lecher. Posl. Lecher rekel je, da je nekaj čudnega, ako se ministerski predsednik zadovoljuje le s proračunskim provizorijem. Govornik dvomi, da bo ministerski predsednik mogel držati svojo obljubo in

LISTEK.

Kazen za greh.

Povest: Spisal Janko Bratina.
(Konec.)

In ona sama? Ravno taka je, taka, kot njena mati. Otrok tu je njen, njena kri se pretaka po njegovih žilah, a ona ga ne mara, ga noče. Ubiti ga hoče, zadaviti. Da, zadaviti telesno; a bolje je, kakor bi ga duševno zastrupila, kakor so njo. Oče njen, kje je sedaj? Spi in sanja, ne ve, kaj je nocoj s hčerjo, ne ve, kam je prišla. On bi jo morda rešil, ona da ga ni hotela. Materi je verovala vse, njej je zaupala, očeta sovražila, ker ji ni pustil vsega, kar je hotela. Brata ima doma, ga ni sedaj; sam Bog vedi, kje je, že dolgo ni bilo slišati o njem; ali morda ne bo preklinjal svoje sestre, ko pride domov in zve, kaj se je zgodilo. Morda je ne bo. Saj ni samo ona kriva, ni samo ona zaslužila, da bi se kamen vrglo na njo — — —

Otrok je zajokal, njegov glas je bil tako neprijeten, votel.

Pepca se je zdramila, stresla se je in zopet ji je prišel Gričar na misel. — Tega mi ne boš prinesla za doto,

slišala je še vedno in zdelo se ji je, da je imel prav. Čemu bi redil ta nestvor, čemu bi si kvaril življenje s tem otrokom? Čemu bi si ga ona? Proč ž njim, saj ni vreden da živi. In nohti so se ji stegnili kakor mački, doteknila se je otrokovega telesa in jih zapičila v mehko kožo. Kakor bi bil velikan pred njo se ji je zdelo, ki jo hoče zadaviti. Otrok je rastel in rastel, tiste tope, oči so bile kakor dve veliki plošči in gube na sivkastem obrazu so bile kakor od dežja razorana cesta. —

— Proč, proč, od mene se poberi.

In stegnili je prste, dosegla je velikanu tje do vratu in stisnila z obema rokama Divje in krčevito so se zasadili nohti v velo kožo

Stresla se je pri tem, kakor megla se je nekaj dvignilo od nje in v rokah je začutila otrokovo truplo. Bilo je že hladno in srce je že nehalo biti.

Zunaj je postajalo svitlo, noč se je že umikala dnevu. Pepca je pograbila mrtvega otroka, tresla ga je sem in tja, potem pa drvila doli v sobo, kjer je spala mati.

— Na, tu ga imate; tu imate, kar

ste hoteli, tu, vzemite ga, mrtev je — in zakričala je in skočila skozi vrata.

Stara Korenovka je planila iz postelje, a ko je zagledala na tleh mrtvega otroka, se ji je zdelo, da se vse podira nad njo. To, kar je ona storila nekdanj, to je danes hči; in ona je kriva vse te nesreče. Ona, samo ona! Kakor nora je skakalo po sobi, Koren je vstal in začel tolažiti in miriti besno ženo.

— Preč pojdi, preč. Ti ne veš, kar jaz vem. Tudi če veš, ne veš tako kot jaz. Ali ga ne vidiš tu, ga ne vidiš? Mrtev je, vidiš, in jaz sem ga zadušila, jaz. Glej, še imam nohte krvave, ker so bili zapičeni v njegovo meso. Vidiš, tu, glej! —

In zatulila je in zopet začela besneti gori in doli. Pamet se je Korenovki zmešala, povsod je videla le kri in krvave otročje vratove.

Pepca je med tem tekla po vasi; nekateri so zrli za njo, drugi pa hiteli jo prijeti in pripeljali so jo nazaj domov. Kmalu se je pomirila, ker ni več videla mrtvega otroka.

XI.

Drugi dan so Korenovko, ki je še vedno besnela in tulila, odpeljali v no-

rišnico, Pepco pa so odvedli orožniki v zapor. Bila je bleda in mršava; od očetase je poslovala kratko, a vendar ljubeznivo. — Vi niste nič krivi oče, vi ste nedolžni. Odpustite mi, dejala je in podala sta si roke. Hudo je bilo očetu, a oko njegovo je bilo suho. Kmet nima navade točiti potokov solza, pri katerih se navadno nič ne misli.

Zatravnikar, kateri mi je razlagal vso stvar bolj natanko, mi je tudi povedal, da so Pepco obsodili na tri leta ječe, katero je z udanostjo prenesla. Stara Korenovka je umrla v norišnici, pri Korenovih pa gospodari sedaj sin in stari Koren z veselim srcem pestuje vnuke in vnukinje, katerih je že precejšno število. Pepca ni prišla domov. Nekje v mestu je dobila službo in nič se ne ve več o njej.

— Tako je, videte, modroval je še Zatravnikar. Pošteno in pametno živeti, storiti svojo dolžnost in ogibati se greha, to nam bodi merilo za naše življenje. Če kazen ne pride danes, pride jutri, a verujte mi: pride gotovo in nobeno nepošteno dejanje ne bo ostalo nekažnovano.

pravočasno podati zbornici predloge za slučaj carinske ločitve od Ogerske. Govornik označuje sedanjo ogersko krizo kakor plemenitaško republiko, v kateri ni kralj drugo, nego nekaj uglednejši grof. Plemenitaška republika je pa za moderno državo nerabljen stroj, in smatrati se mora kakor patrijotično delo, ako je bilo cesarju nasvetovano, naj uravna državno življenje na Ogerskem na moderni podlagi in upošteva ono veliko maso naroda, ki mu daje vojaštvo in ki vzdržuje državne finance.

Poslanec Pernerstorfer je kritiziral program ministerskega predsednika, ki ni v sedanji državni krizi spravil na dan niti ene vstvarjajoče misli. Gautsch, ki daje vedno prednost interesem dinastije, je s svojim nastopom proti splošni volilni pravici, kar skuša Gautsch utajiti, nahujskal delavstvo proti dinastiji.

Govorila sta še poslanca Ofner in dr. Tavčar. Med govorom dr. Tavčarja je bila zbornica takorekoč prazna, le kakih deset poslancev bilo je v zbornici, ko je dr. Tavčar govoril. Koga bodo pa tudi zanimali pogreti „Narodovi“ članki, dr. Tavčarjivi sterotipni napadi na ljubljanskega škofa ter druge jednake ekspektacije? Na koncu svojega govora baval se je nekoliko tudi z vsenčiliščnim vprašanjem. Polezimiral je namreč proti izjavam ministerskega predsednika Gautscha, češ, da se zamore nove visoke šole ustanovljati samo zakonodajnim potom. Ob tem pogoju bi bila slovenska visoka šola odvisna od privoljenja Nemcev. Slovenski narod se pa ne odpove ustanovitvi slovenskega vsenčilišča. Nato je bila razprava pretrgana in prihodnja seja je bila odložena za včeraj.

Dopisi.

Iz Šempasa. — Kakor pri vseh strokah, tako so tudi naši cerkveni pevci pričeli štrajkati. In moram reči, da ne brez razloga. Naši cerkveni pevci, kakor je častitim bralcem iz dopisa predlansko leto že znano, ne dobivajo nobene plače, a jim povzroča vsem veliko truda. Posebno vaje za cerkveno petje, kojih imajo 60—80 na leto in traja vsaka po 2—4 ure, zahtevajo dosti truda. In akoravno izmučeni od poljskega dela, dohajajo redno k vsem vajam, ker imajo za to posebno veselje. Ker se ni že nekaj let v Šempasu gojilo narodnega petja, pričeli so se pred kakimi šestimi meseci učiti razan cerkvenega tudi narodno petje.

Že predlansko leto je napravil naš organist prošnjo na starešinstvo, da bi se mu dovolila prosta bira turšice in se je v slučaju ugodne rešitve iste, zavezal nabrano blago med cerkvene pevce v drugi obliki razdeliti. Prošnja pa je bila, ker so se nekateri starešini, koji so bili takrat v manjšini, vedoč, da ne zmagajo, od seje odstranili in je bila ista vsled tega nesklepčna, zavrnjena.

Že takrat so se čutili cerkveni pevci razžaljene in so hoteli odnehati s cerkvenim petjem. Da bi pa imeli če že ne telesnega vsaj malo duševnega užitka za svoj trud, so prosili, da bi se jim dovolilo prirediti s pomočjo tukajšnjega bralnega društva, h kateremu bi pristopili isti kot udje, majhno veselico. Ker se jim še to iz raznih razlogov ni dovolilo, napravili so prošnjo na tuk. starešinstvo, da bi jim isto podelilo za letos izvanredno podporo v znesku 40 kron. Bilo je to v seji dne 24. tega meseca na dnevnem redu. Pri tem pa so se pokazali nekateri starešine, ki se zovejo „ta modre“, kojih je tudi večina, koliko razumejo prav za prav o tej stvari. Še ni prišlo do tozadevne razprave, so že pričeli „ta modri“ kričati oziroma rjoveti tako, da ko je nekdo hotel stvar nekoliko pojasniti, se ga ni moglo niti razumeti. Pri tem so se najbolj odlikovali oni, ki mislijo, da so Bog ve kaj, ker se jim je podelila čast, da so bili izvoljeni starešinom in bi bili najraje župani. Pri tem pa moram reči, da imamo tudi trezno misleče starešine, koji bi bili zadovoljni, ako ne popolnoma, vsaj deloma ugoditi prošnji. Ali vsled

rjovenja drugih ni prišlo niti do razprave te točke. Žalostno, da ne znajo bolj častno obravnavati raznih točk dnevnega reda! Vsled tega štrajkajo pevci naprej, in Šempas, tako velika vas, nima cerkvenih pevcev. Žalostno! Seveda, „ta modri“ se to prav nič ne prime. Le ubogi organist se mi smili, ker se ravno sedaj, ko si je z velikim trudom napravil dober pevski zbor, mora napenjati na koru. Sicer pa je njegova dolžnost samo orglati in ne peti. Vendar po dobroti tudi poje. A tudi on ne bo dolgo, ker mora že sredi oktobra oditi k vojakom in njemu tako priljubljeno stvar, gojitev petja, koja ni lahka, zapustiti.

Vse eno pa upamo, da se tudi zgoraj omenjena zadeva kmalu uredi in da bo novi organist z ravno isto, ali še večjo vmeno opravljal svojo službo, in upoštevaje Gregorčičeve besede: „Ne le kar velela komu stan, ampak kar mož more storiti, tudi to je dolžan“ izročil srečno domu vrnivšemu se organistu, kar mu iz srca želimo, številnejši in še bolj izvežban pevski zbor. V to pomozi Bog! Prijatelj petja.

Politični pregled.

Državni proračun za leto 1906 je v torkovi seji državnega zbora predložila vlada drž. zboru. Izdatki za leto 1906 so proračunjeni na 1.819.042.210 kron, dočim so za l. 1905 bili proračunjeni 1.780.801.322 K, dohodki so pa proračunjeni na 1.822.027.401 dočim so za l. 1905 bili proračunjeni z 1.782.376.055 kron. Prebitek znaša 2.985.191 kron. Stroški državnega zbora so se zvišali za 33.125 kron, skupni stroški državnega zbora so za l. 1906 proračunjeni na 2.457.840 kron, gosposke zbornice pa na 122.300 kron. Silno so se zvišali stroški za zadeve notranjega ministerstva, namreč za 2.292.680 kron. Stroški ministerstva za deželno brambo so večji za 1.353.218 kron, za šolstvo so proračunjeni večji izdatki za 2.068.600 kron. Točka „finančno ministerstvo“ je višja za 11.673.241 kron, trgovsko ministerstvo zahteva 5.433.026 K več, večinoma za poštne in brzojavne urade, železniško ministerstvo zahteva 12.387.270 kron več, poljedelsko ministerstvo pa samo 2.400.000 kron več, pri penzijah je zaračunano 1.992.570 kron več.

Italijanski državni poslanci.

Klub italijanskih državnih poslancev je imel zadnje dni na Dunaju zaporedoma več sej. Nekateri nemški listi so prinesli vest, da nameravajo vsi italijanski poslanci zapustiti državni zbor, ne da bi položili svoje mandate. Tržaški „Piccolo“ je pa izvedel, da se je taka misel v italijanskem klubu sicer sprožila, da se ni pa v tem pogledu še ničesar sklenilo in da se bo o tem šele takrat sklepalo, ko se bodo poslanci prepričali o mnenju svojih volilcev v tem pogledu.

Kriza na Ogerskem.

Da dela sedanji položaj, v katerem se nahaja kriza na Ogerskem mnogo preglavice vsem onim, ki se pačajo s politiko, to je popolnoma umevno. Ni se torej čuditi, ako se pečajo danes s to zadevo vsi listi ter ako polnijo svoje predale z raznovrstnimi ugibanji. Najnaravnnejše pa je, da se z ogersko krizo pečajo v prvi vrsti Madjari in da prireajo po ogerskih mestih, posebno pa v Budimpešti vsakovrstne demonstracije. Vse demonstracije naperjene so seveda proti Dunaju in proti onim svetovalcem, ki so, po mnenju Madjarov, svetovali cesarju, da je nastopil proti voditeljev ogerskih opozicijskih strank na način, ki je že znan našim čitateljem in katerega smo opisali v zadnji številki našega lista. Nekateri madjarski listi žugajo kar naravnost z revolucijo, kar ostane pa najbrže le pri žuganju. Sedaj se govori, da izda prihodnje dni celo ogerska koalicija neki manifest na madjarski narod, katerega bode sklenila na jutrašnjem volilnem shodu v Budimpešti in v katerem bode pozvala Ogre, da branijo svoje pravice, katere hoče Dunaj poteptati, ako bode treba tudi z orožjem v roki. Le socijalni demokratje nočejo trobiti v rog koalirane opozicije. Ti ji nasprotno delajo sitnosti in ovire kjer le morejo. Tako so n. pr. v sredo priredili hrupno demonstracijo proti zastopnikom opozicijskih strank ter razbili mnogo oken na palači, v kateri se zbirajo ti ogerski voditelji. Prišlo je med njimi in med vročerkvnimi dijaki do krvavih spopadov, pri katerih so mladi fantje težko občutili trde delavske pesti. Ranjenih je

bilo kakih 40 dijakov. Taki in jednaki nastopi bodo na Ogerskem še delj časa na dnevnem redu. — Tudi o nadaljnjih korakih od strani krone se mnogo piše in govori. V sredo je prišel na Dunaj grof Fejervary, katerega je cesar vsprejel ob jedni uri popoldne v avdienci, ki je trajala nad poldrugo uro. Mnogi hočejo vedeti, da namerava krona zopet potrditi sedanje ministerstvo z grofom Fejervaryjem na čelu. Grof Fejervary bi dobil nalogo, da razpusti državni zbor ter da razpiše nove volitve in sicer na podlagi splošne in enake volilne pravice. Drugi pa pravijo, da namerava cesar poklicati na krmilo grofa Khuen-Hedervaryja, ki bode istotako razpustil državni zbor in izvedel nove volitve. Ako bi prišla vsled novih volitev v državni zbor večina poslancev, ki bi bili istega mnjenja in istih nazorov, kakor so poslanci sedanje večine, potem bi naš cesar odstopil ter prepustil prestolonasledniku, nadvojvodi Francu Ferdinandu, da on napravi na Ogerskem red in mir. Pa, kakor rečeno, vse te vesti nimajo najbrže nobene resnične podlage in so zgolj le časnikarska ugibanja, katere smo zabilježili tudi mi, vršeč svojo časnikarsko dolžnost. Mnogo se govori tudi o tem, da bode več ogerskih polkov uže v najkrajšem času premeščenih v totransko državno polovico, ter da se pošljejo na Ogersko naši polki in posebno pa hrvatski. Koliko da je tudi na teh govoricah resničnega, dokazala bode bodočnost. Gotovo pa je le jedno, namreč, da danes prav za prav še nikdo ne ve, kak konec bode imela ogerska kriza.

Splošna mobilizacija?

Glasilo graških socijalnih demokratov „Arbeiterwille“ priobčuje iz zanesljivega vira vest, da so dobili zgornještarski občinski uradi raznovrstne tiskovine in spise za slučaj nenadne mobilizacije. List sodi, da je naperjena mobilizacija proti Madjarom, a skoro gotovo so to le priprave za vsak slučaj, kakor se je v tem oziru tudi pri nas že vse na novo uredilo.

Angleško časopisje o ogerski krizi.

„Daily Telegraph“ piše: Cesar Franc Jožef, ta spoštljivi vladar, stoji pred najhujšo krizo v celem svojem dolgem in slavnem vladanju. Nikakor ni vseh teh težav provzročil sam. Noben državnik ne dela tako neprestano in pridno kakor on za blagor vseh delov svoje države. Se postaviti za sodnika med njega in ogerski narod bi se za Angleže gotovo ne spodobilo, ki goje za cesarja Franca Jožefa čuvstva lojalitete in hvaležnosti, za Kossuthove patrijote pa simpatije. Ako se pa vendar ne najde naglo sredstvo za odpravo krize, lahko razburkajo avstro-ogerske težkoče vso osrednjo Evropo. Nato potop. Kaj pa po potopu?

Sestanek Tittonija z Bülowom.

V četrtek sešla sta se v kopališču Baden-Baden italijanski minister za zunanje zadeve Tittoni in nemški kancelar grof Bülow. Italijanski listi sicer pravijo, da ta sestanek nima političnega namena. Temu pa ne veruje nikdo, kajti taki gospodje se ne vozijo po navadi tako daleč brez vsakega namena. Omenjena dva ministra bavila se bodeta gotovo tudi z avstrijskimi zadevami, kajti znano je pač vsakemu, da prežita Nemčija in Italija že zdavnaj na svoj plen.

Češka deputacija na Francoskem.

V četrtek zjutraj je dospel v Pariz praški župan dr. Srb s češko deputacijo, ki se udeleži odkritja spomenika Ivana Luksemburškega. Deputacijo je vsprejelo odposlanstvo občinskega sveta.

Krutosti nemških vojakov v nemški južno-zapadni Afriki.

Dunajska „Zeit“ poroča iz Kapstadta (v južni Afriki) nastopno: List „Argus“ je priobčil senzacionalna poročila, potrjena od Burov, o krutostih, ki so jih počenjali nemški vojaki v nemški južno-zapadni Afriki. Glasom navedenega poročila so nemške čete postrelile in obesile črne ženske in otroke pod pretvezo, da so izvrševali vohunstvo. Več črncev je bilo obešenih in dokler so še dihal, so bili postreljeni. V enem samem dnevu je bilo obešenih 25 črncev, eden za drugim. Ranjence, mesto da bi jih negovali, so jih postreljali. Buri sami, ki so jih Nemci najeli kakor voznike, so prisiljeni, da morajo marširati v prvih vrstah.

Švedsko-norveška kriza poravnana.

Med švedskimi in norveškimi delegati v Karlstadu se je doseglo sporazumljenje s pogojem, da se vse preporne točke, ki se tičejo neodvisnosti in nedotakljivosti obeh dežel, predlože mirovnemu razsodišču v Haagu. Dogovor velja za deset let ter se vedno znova obnovi na deset, ako se od katere strani vsaj dve leti poprej ne odpove. Na meji med obema deželama se določa nevtralna zona v širokosti 16 km. Na tej zemlji se morajo odstraniti vse utrdbe in pristanišča.

Grško-rumunski spor.

Rumunski odposlanec v Atenah, Papini, je v ponedeljek dospel v Carigrad. Obiskal je v spremstvu rumunskega odposlanca pri turški vladi Lahovary-ja, velikega vezirja, kateremu je, kakor poroča „Frankf. Zeitung“, podal obširna pojasnila o grško-rumunskem sporu, katerega turška vlada pazljivo zasleduje, ker se vzroki istega vrše na njenem ozemlju. Diplomatične zveze med Bukareštom in Atenami niso sicer še definitivno prekinjene, marveč so, kakor se od kompetentne strani zatrjuje, vsled intervencije Avstro-Ogerske, le začasno suspendirane.

Srbsko vsenčilišče v Belgradu

se odprlo na slovesen način v prisotnosti kralja Petra dne 15. oktobra. Kakor poroča „Albanija“, se ustanovi na vsenčilišču tudi stolica za arnavtski jezik. Za profesorja tega jezika bo imenovan Žorž Meksi, sedaj docent na univerzi v Atenah.

Angleško-japonski dogovor.

Japonski odposlanec Vikomt Hajaši, je izjavil nasproti zastopniku „Reuterjevega biro“, da tvori nova angleško-japonska pogodba močno obrambo proti novi vojni. To je tudi namen pogodbe. Mi ne bomo mogli reči, da je zagotovljen trajen mir, toda mi bomo zamogli reči, da je za več let zagotovljen počitek. Povsod naj razumejo, da ni ta pogodba na noben način kako pretenje.

Car v Rimu?

Kakor javljajo iz Rima, se vrše med italijanskim in ruskim dvorom zaupna pogajanja glede potovanja carja Nikolaja v Rim.

Witte v Petrogradu.

Witte dospel je v Petrograd v četrtek zjutraj. Na kolodvoru je bila zbrana velika množica ljudstva, ki je Witteja burno pozdravila.

Prihodnji ruski ministerski predsednik.

Kakor poročata ruska lista „Novoje Vremnja“ in „Rus“ je že danes gotovo, da postane Witte ministerski predsednik. Prihodnje rusko ministerstvo sestavljeno bode, po zahtevi omenjenih listov, takole: Predsednik ministerstva bode Witte, ki bode objednem tudi voditelj ministerstva za notranje reči; finančni minister postane Romanov; pravosodje dobi baron Šolski; zunanje zadeve bode vodil nadalje grof Lamsdorff; poljedelstvo bode vodil Sukumlinov; vojni minister bode Rüdiger; minister mornarice bode Birilev; učni minister postane Troubetskov; prokurator sv. Sinode postane Šelemetiev.

Kitajska protestira proti miru.

Kitajska je vložila pri japonski kakor tudi pri ruski vladi protest proti dvema točkama rusko-japonske mirovne pogodbe. V mirovni pogodbi je namreč določeno, da morajo ruske in japonske vojne čete v dobi 18 mesecev zapustiti Mandžurijo. Kitajski se zdi ta doba preddolga in pravi, da bi zadostoval za ta namen 9-mesečni rok. Ravno tako se zdi Kitajski število vojakov, ki ostane v Mandžuriji, da varuje ondotne železnice, preveliko, in zahteva, da se isto zmanjša.

Domače in razne novice.

Komur tiče! — Z današnjo številko dovršili smo tretje četrteje t. l. Pregledovaje svoje knjige pa smo našli, da je še dosti naših gg. naročnikov, ki niso poravnali naročnine za tekoče leto in nekateri celo za prejšnja leta. Prosimo torej dotičnike, da se nas vendar uže enkrat spomnijo ter nam blagovolé zaostalo naročnino kmalu poslati. Obnem tudi prosimo naše prijatelje in somišljenike, da blagovolé naš list širiti ter nam novih naročnikov pridobiti.

Upravištvu.

† Josip Žičkar, dekan na Vidmu ob Savi. — Naše slovenske brate na Štajerskem zadela je huda nesreča, izgubili so namreč jednega svojih najboljših sinov, državnega in deželnega poslanca, prečastitega gosp. Josipa Žičkarja, ki je v sredo na Dunaju po kratki in mučni bolezni izdihnil svojo plemenito dušo. Blagopokojnik je še v nedeljo dne 24. t. m. praznoval v svoji farni cerkvi sv. Ruperta cerkvanje, v ponedeljek pa se je podal v državni zbor, a že v sredo ni ga bilo več med živimi. Dekan Žičkar je bil še v petdesetih letih in vedno čvrst, zdrav in delaven. Bolehati je začel šele pred kakimi 3 meseci na zlatenici. Iskal je sicer leka pri zdravnikih in na Slatini, a to ga ni oviralo, da ne bi neprestano delal na dušnopastirskem polju kakor dekan in župnik, na političnem polju kakor deželni in državni poslanec

in kakor predsednik političnega društva „Sava“, na gospodarskem polju kakor predsednik po njem osnovane posojilnice. Delaven je bil tudi v šolskih, občinskih in raznih humanitarnih stvareh.

Ranji je bil rojen v vasi Gorica pri Rajhenburgu. Po dovršenem bogoslovju je služil na raznih mestih kakor kaplan, veliko let kakor vikar in katehet v Celju, kjer je bil Slovenstvu v veliko podporo in od koder se je preselil kakor župnik v Vitanje, v ta zelo pomembni trg ob Pohorju. Tukaj je za slovensko reč veliko storil, posebno z ustanovitvijo posojilnice.

Z Vitanja se je bil preselil blagi ranji na dobro dotirano videmsko faro, na kateri mu je bil poverjen tudi dekanat. Žičkar je bil štajerski deželni in državni poslanec, kateri mesti je zavzemal kacic 10—12 let. Kakor rodoljub in politik je vestno izvrševal poverjene mu dolžnosti. Čeravno je imel doma posla dovolj, vendar ni zamudil nobene seje deželnega ali državnega zbora, h katerim se je moral daleč voziti. In kakor poslanec je rad in navdušno skrbel za slovenski narod. Ob vsaki priliki se je potegnil za kulturne in narodne pravice Slovencev v obče, pa tudi posamičnih okrajev, občin, oseb itd. Koliko nujnih predlogov, koliko interpelacij je stavil!! Koliko oseb se je zateklo k njemu, ko so se jim godile večje ali manjše krivice, da je branil vse, bodisi v parlamentu, bodisi na osrednji ali deželni vladi ali pri deželnem odboru in drugod!! Kako je doma vedno študiral razne nadloge, ki tarejo tu in tam štajerske Slovence! Kako rad in temeljito se je poučeval poprej o vsem, predno se je kakor narodni zagovornik potegnil za to in ono!

Blagopokojnika dičile so sploh najlepše lastnosti. Bil je rodoljub in pravem pomenu besede in povsem nesebičen človek. Da je bil ranji čist in nesebičen patrijot, dokaz temu je tudi to, da si ni kupil nič posvetnega blaga, da je marveč svoje dohodke porabil v veliki meri za to, da bi bil potom dobre politike pripravljaj pot štajerski Slovence do boljšega kulturnega blagostanja in narodnega napredka.

Blag in hvaležen mu torej spomin med vsemi Slovenci in večna luč naj mu sveti!

Umrl je v Ljubljani trgovec z biči, g. Jožef Umek, ki je bil zaradi svoje originalnosti jako znan ljubljancem. Za glavnega dediča je postavil baje svojega knjigovodjo Ivana Podlesnika, kateremu je zapustil hišo in znatno svoto denara. Napravil je pa tudi več drugih legatov. Pokojnik je bil doma s Krasa, ako se ne motimo iz Brestovice.

Za „Šolski Dom“ je prejelo upravnštvo „Gorice“: Domorodec 10 K; časni klub „Črna Petra“ na Srpenici 18 K. Hvala!

Državni poslanec dr. Gregorčič je vložil interpelacijo, katero je podpisal tudi poslanec in deželni odbornik dr. Verzeznassi, radi odloka finančnega ministerstva z dne 21. avgusta t. l., s katerim se kmetom posredno prepoveduje kuhati žganje iz fig. Zdi se, da vladni gospodje, ki so provzročili oni odlok, ne ločijo surovih od suhih fig, in da so imeli zadnje v mislih, ko so sestavljali ono naredbo. Za vipavski okraj na Kranjskem je ta odlok po prizadevanju poslanca Žitnika, ki je bil takrat na Dunaju, za letos razveljavljen. Nadejamo se, da isto se zgodi tudi za Gorisko vsled stavljenih interpelacij in prošelj, katere so prizadeta županstva po deželnem odboru poslala visoki vladi. Radi bi videli, da bi se to hitro zgodilo, ker čas za kuhanje je že tu!

Državna poslanca dr. Verzeznassi in dr. Gregorčič sta vložila interpelacijo radi bramenih del ob Idriji na italijanski meji. O tej stvari interpeliral je poslanec Jakonič že pred leti v deželnem zboru. Vladni zastopnik je bil takrat v svojem odgovoru dal nekoliko upanja, da se vlada za stvar kaj pobrini. Ali od naše strani se ni zgodilo nič, medtem ko na laški beneški strani postavljajo brani, ki odvračajo reko na avstrijsko stran od Golegabra do Dolenje, kjer je voda že mnogo svetla odnesla ta prišla celo do ceste, ki pelje iz Mirnika v Dolenje, tako da je v temi prav nevarno hoditi ali voziti po nji. Je pač skrajni čas, da pogledajo državne oblasti z enim očesom tudi na naše obmejne kraje ter da nam pomagajo po vzgledu sosednje države.

Državna poslanca dr. Gregorčič in Antonelli sta izročila železniškemu ministerstvu prošnjo briskih in sosednjih furlanskih občin, naj bi vlada s svojim mogočnim uplivom na to delala, da premeni južna železnica sedanje postajališče v Moši v popolno postajo za osebni in

blagovni promet. Enako prošnjo so poslale omenjene občine tudi obratnemu vodstvu južne železnice. Kdorkoli pozna naše kraje in težavnosti prometa za vsakršno blago, mora priznati nujno potrebo, da se napravi naprošena postaja. Upamo, da tudi visoka vlada se o tem prepriča ter da na njen pritisk se tudi južna železnica ne bo mogla dalje ustavljati splošni želji briskega in sosednjega furlanskega prebivalstva.

Časnikarski glasovi o spremembah pri kranjski deželni vladi. — „Politik“ poroča z Dunaja o odpoklicanju barona Heina: Odpoklicanje deželnega predsednika kranjskega barona Heina z njegovega dosedanjega mesta bo v taboru katoliških konservativnih Slovencev vzbudilo največje zadovoljstvo. Znano je, da je bila pod dr. pl. Körberjem zaman stavljen zahteva, odpoklicati barona Heina in da je postala obstrukcija v kranjskem deželnem zboru permanentna, ker se ni ugodilo tej zahtevi. Brez dvoma bo sedaj deloval kranjski deželni zbor.

„Agramer Tagblatt“ piše: Kranjski deželni predsednik, baron Hein, ki je toliko zagrešil pri Slovencih, je slednjič vendar šel. Imenovan je za sekcij. šefa v avstrijskem notranjem ministerstvu, kar je značilno, ker bivši namestniki, ako ne gredo v pokoj, navadno obsede na ministerskem sedežu. — Kot lek za to rano je dobil baron Hein veliki križ Franc Jožefovega reda. „Narodni Listy“, glasilo Mladochov, pišejo o novem kranjskem deželnem predsedniku, da je baje popolnoma zmogel slovensčine ter pravijo o odstopu barona Heina: Baron Hein je bil ad personam v III. činovnem razredu. Njegovo imenovanje za sekcij. šefa torej ne pomenja zanj nobenega gmotnega dobička; pač pa je to brez dvoma viden odstop pred večletno obstrukcijo slovenske katoliške stranke kranjske v deželnem zboru. Preko mrtvega trupla bar. Heina preide ta stranka očitno k navadni opoziciji.

Tudi „Slovenski Narod“ posvetil je ti spremembi uvodni članek. Med drugim piše ta list, da je vlada bar. Heina poslala za to na Kranjsko, da osnuje na Kranjskem zvezo med klerikalci in med Nemci. To trdi „Slovenski Narod“. Kako resnična pa da je ta njegova trditev, dokazuje pač najbolj zveza kranjskih liberalcev z Nemci, zveza, ki v resnici obstoji in jo ne more torej nikdo utajiti.

O kranjskem deželnem zboru poročajo „Tagespost“ Nemci iz Ljubljane: Kranjski deželni zbor ne ho sčikan 10. oktobra in sicer zaradi osebne izpremembe v predsedništvu kranjske deželne vlade. Če se skliče deželni zbor pozneje, je odvisno od pogajanj novega deželnega predsednika s klerikalci zaradi prenehanja obstrukcije. Stranki večine zahtevata prej ko slej, da ne pričneta prej z razpravami posameznih „klerikalcev“ ljubih predlogov, dokler se ne reši proračun in ne pripustita izločitve obstrukcije od slučaja do slučaja.

Najdeni ukradeni denar. — Kakor smo zadnjič poročali, so zaprli v Gorici trgovskega pomočnika Artura Derossija, ki je ukradel iz zapuščine pokojne gospe Martinelli hranilo knjižico tukajšnjega „Monta“, na katero je bilo vloženih 6000 K, kateri znesek je Derossi pri „Montu“ tudi vzdignil. Policija preiskala je ponovno Derossijevo stanovanje, da bi našla ukradeni denar, a nise ji posrečilo. V sredo podala se je sodna komisija zopet na stanovanje Derossijevo ter začela vse na drobno preiskovati. Prevrgli in preiskali so vse, ali denarja le ni bilo. Ko so hoteli že oditi, pade sodnemu slugi Grbecu na um, naj bi se preiskale tudi podobe, ki so visele za steni. Med podobami se je nahajala tudi slika M. B. na platnu, ki je bila pričvrščena na desko. Ko je sluga potipal sliko, je zazpal, da se med platnom in med desko nahajajo neki papirji. In res, bil je tu denar, katerega so iskali. Našli so 5580 K.

Nezvesta služkinja. — V sredo so zaprli neko Marijo Kenda iz Volč, ki je svoji gospodinjji, pri kateri je služila, odnesla nekaj perila in pa srebrno uro, vredno 25 K.

Nesreča pri delu. — 16-letni Josip Mrak iz Ločnika padel je z odra, ko je nosil malto v Podgori, kjer zidajo novo hišo. Poškodovan se je tako hudo, da so ga morali prenesti v tuk. bolnišnico.

Pevsko in tamburaško društvo „Št. Andrež“ v Št. Andrežu bo imelo v nedeljo dne 1. oktobra t. l. svoj ustanovni občni zbor ob 3. uri popoldne v prostorih g. Franca Paškulina. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika pripravljavnega odbora. 2. Volitev stalnega odbora.

3. Določitev udnine. 4. Določitev društvene sobe in časopisov. 5. Razni predlogi. K obilni udeležbi uljudno vabi začasni odbor.

V centralnem semenišču prične se šolsko leto prihodnjo nedeljo 1. oktobra se sv. mašo ob 8. uri.

Kazenska razprava dr. Stanič-Werk. — Dne 22. junija t. l. vršila se je pred tržaškimi porotnim sodiščem na zatožbo dr. Staniča kazenska razprava radi razžaljenja časti potom tiska proti Janezu Werku, lastniku in izdajatelju, ter Viktorju Benussiju, odgovornemu uredniku lista „Il Gazzettino“. Omenjena razprava je bila zvršena z oprostitvijo obeh imenovanih obtožencev. Proti tej razsodbi je pa tožitelj odvetnik dr. Stanič vložil pritožbo ničnosti. Najvišji sodni dvor je tej pritožbi ugodil ter razveljavil razsodbo, odredil, da se ima v stvari vršiti nova razprava in določil za to novo razpravo goriško porotno sodišče.

„Bralno in pevsko društvo“ v Vel. Žabljah priredi dne 8. oktobra ob 3. in pol uri popoldne v dvorani gosp. Jos. Paljk „Prešernovo veselico“ s sledečim programom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Pesem „Prešernu“, A. Nedved, poje mešani zbor. 3. Slavnostni govor. 4. „Strunam“, K. Mašek, poje mešani zbor. 5. Deklamacija „Prešernu“, Aškerc. 6. Dvospev „Sarafan“ s spremljevanjem glasovirja. 7. Deklamacija „Neiztrohjeno srce“, Fr. Prešeren. 9. Igra „Jedna se mora omožiti“. 10. Samospeva „Dekliška tožba“ in „Rožmarin“, H. Volarič s spremljevanjem glasovirja. 11. Prosta zabava. Odbor.

Nesreča na lovu. — Ko je 20-letni posestnikov sin Jakob Osebek iz Sreblja pri Tolminu te dni na lovu sprožil puško, odtrgal mu je strel vse prste leve roke. Prepeljali so ga v bolnico.

Toča. — Kakor nam poročajo, padala je v ponedeljek zjutraj toča na Vitovljah, po delu občine Osek in Sempas, in je napravila tam mnogo škode.

Zlobno poškodovanje. — Včeraj je nekdo v Reichovem hlevu hudo poškodoval jednega konja, ki je last gosp. Kovačiča od Sv. Lucije. Napravil je konju na hrbtu oziroma na plečih kakih 20 cm dolgo rano z nožem. Živinozdravnik napravil je na rani šestnajst šivov. Voznik g. Kovačiča ostati je moral zaradi tega v Gorici. Zdi se, da so podivjanec, ki je to storil baje iz maščevanja, na sledu.

Veselica pevskega in tamburaškega društva „Podgora“, ki se ni mogla zaradi slabega vremena vršiti v nedeljo, vršila se bode jutri.

Raznašanje pisem. — Od jutri naprej raznašala se bodo pisma mesto ob 7. uri zjutraj ob 8.

Tatvina. — 27. t. m. po noči vlomili so neznanim izumoviči v podružno prodajalnico kruha g. Karola Draščeka, nahajajočo se na Kornju h. št. 4. Prišli so v prodajalnico z veže, torej od zadej. Odsli so pa skozi sprednja vrata, ki vodijo na ulico. Odnegli so kakih 100 K denara.

Vodstvo podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Kobaridu naznanja, da bo letni občni zbor prihodnji četrtek dne 5. oktobra v občinski dvorani ob 2. uri popoldne.

Treščilo je. — V ponedeljek jutro, nekaj malo preden je sv. jutro zvonilo, treščilo je na Vojšćici v zvonik. Nesreče ni posebne, le v vznožju zvonika zrušen je precej zid in od ene strani prelukan. V cerkvi ni nesreče. Če je bil cerkvenik le 10 minut prej zvonil, ga je bilo ubilo. Zopet šola, v blisku in gromu le malo zvoniti!

Zmešnjava v Italijanskem taborn. — V ital. tabornu vlada sedaj velikanska zmešnjava. Poslanska zbornica na Dunaju je dovolila Italijanom v torek oni „nič“, katerega so zahtevali njih zastopniki. To je pa Italijane še bolj razdražilo, in zdaj oglašajo se po raznih ital. listih ljudje, ki pravijo, da ital. zastopniki niso zamogli večje neumnosti napraviti nego je bila ona v torkovi seji zbornice, kajti vsak pameten človek ve, da vendar nekaj je le nekaj, a nič da ni nič. Vsled tega izgubili so ital. državni poslanci, kakor se po domače pravi, glavo, in sami ne vedo, kaj bi počeli. Jeden tržaških državnih poslancev izrazil se je v četrtek zvečer nasproti neki osebi, da so tržaški poslanci že položili svoje mandate, ker se ne čutijo nikakor sposobne za vpriporitev obstrukcije, katero od njih zahtevajo njih volilci. Kakor poroča današnji „Piccolo“, je od štirih tržaških državnih poslancev pa le jeden sam položil mandat, in ta bil je Scaramanga. Oni poslanec pa, ki se je v četrtek izrazil, da je tudi on položil svoj mandat, pa tega ni storil in se je skesal, iz

česar je razvidno, da je položaj tržaških državnih poslancev sličen položaju muhe v močniku.

Grozna nevihta v Celju. — V ponedeljek okoli 11. ure dopoldne je bila v Celju grozna nevihta s točo, debelo kakor golobja jajca. S streh so začele padati opeke, cele kose streh je vihar odtrgal in metal na ulice. Škoda v mestu je velika, še huja je v okolici. Po vinogradih je vse pobito in razbito. Takega viharja najstareji ljudje v Celju ne pamtijo.

Profesor Josip Stritar — častni občan ljubljanski. — V sredo je imenoval ljubljanski mestni svet profesorja in pisatelja slovenskega, g. Josipa Stritarja, ljubljanskim častnim občanom. — Profesor Stritar bo prihodnje leto praznoval svojo 70-letnico.

Ljubljana za Kalabrijo. — Občinski zastop ljubljanskega mesta je soglasno dovolil 500 kron podpore za prebivalstvo v Kalabriji, ki je bilo prizadeto po potresu.

Slovenci v Gradcu. — V nedeljo, dne 1. okt. priredi slovensko krščansko izobraž. društvo „Domovina“ v Gradcu veselico z gledališko predstavo „Kateri bo“, nadalje petje in tamburanje lastnega zbora, šaljiva pošta in raznovrstne zabave. Ker se v Gradcu redkokdaj kaj sličnega priredi, je pričakovati obilne udeležbe. Vsi graški Slovenci se najljubneje vabijo. Lokal „Zum wilden Mann“, Jakominiass 8. 3.

Posnemanja vredno povelje je izdal poveljnik 15. avstrijskega armadnega zbora fem. pl. Albori. V povelju poziva častnike, naj z vojaškimi novinci, ki niso vajeni vojaškega življenja, lepo in z največjo potrpežljivostjo postopajo.

Pozor! — Takozvani Kaldejci krožijo vnovič po Istri, ter pobirajo milodare. Žendarmenija jim je za petami, ker do zdaj so bili vsi taki gostje spoznani za najhujše sleparje, dasi so skušali izkazati se s priporočilom jeruzalemskega patrijarha. Duhovščino opozarjamo, da ne sme noben tuji državljani po Avstriji pobirati milodarov, ako nima v to dovoljenja notranjega ministerstva, misijonarji pa vrh tega dozvoljo rimske propagande.

Kakao. — Kakor uči izkušnja, ni redovito uživanje kakovske pijače zdravju nikakor tako v prid, kakor so pogostoma mislili doslej. Ker ima v sebi čisto jako veliko tolsče (časih nad 50%), provzroča kakao motenje v prebavi, da čutimo želodec nenavadno natlačen, da smo nenavadno hitro siti, da imamo manj slasti do jedi in da nas peče zgaga. Čreslovita snov, ki jo ima v sebi (kakaorot), provzroča vrhutega lenost v črevesu, pogostoma celo trajno zaprtost. Da se zaprečijo te nepravilnosti, pošilja staroznana firma Ivan Hoff pod imenom „kandol-kakao“ na trg izdelek, ki je najboljšega okusa in zaradi telesne združljivosti s sladom jako lahko prebaven ter naposled dokaj cenejši od vseh drugih kakaovskih vrst. Ta združitev s sladom, čigar lastnosti, tolikanj dragocene za zdravje, se priznavajo čimdalje splošneje, zmanjšuje tolsčatost tako izdatno (po analizi preizkuševališča na Dunaju z dne 21. oktobra m. l. 1933/34), da se sme kandol-kakao resnično označiti kot malotolsč in jako hasniv vsakemu organizmu. Ker ima obenem izredno mnogo živilnih snovi, je kandol-kakao v mnogih primerih važno živilo, zlasti za odpravljanje nervoznih dispozicij, malokrvnosti itd. Kdor je vajen kakaovske pijače, temu se izvestno hitro prikupi kandol-kakao tako, da ga bo redno rabil, ker vstreza vsem zahtevam. — Kandol kakao se že dobiva v vseh trgovinah s specerijskim blagom, vendar je treba paziti natanko na ime Hoff in zahtevati izrečno kandol-kakao.

Odprto pismo

vsem velečenjenim gg. krčmarjem bovškega okraja.

Velec. gg. krčmarji-tovariši!

Resničnost pregovora, da „nehvaležnost je plačilo sveta“ je moral — hočeš nočeš — že marsikateri zemljan bridko okusiti. Čeravno vem, da nisem niti prvi niti zadnji med takimi nesrečnimi zemljani, Vam hočem vendar stvar, za katero se gre, nekoliko obširneje pojasniti. Širijo se namreč glasovi, da sem jaz kriv, da nam ni še izplačal gosp. Goriup dogovorjenega zneska, kakor tudi, da pobirajo užitnino na vino in meso finančni organi, dočim bi jo lahko mi sami pobirali. Koliko je na tem resnice, oziroma kako krivično je tako očitjanje, boste lahko sami spoznali iz sledečih podatkov: Predlanskim, kakor se še dobro

spominjate, smo se zbrali vsi krčmarji bovskega okraja, da se dogovorimo, kako iztirjati od g. Goriupa, našega najemnika užitnine na vino in meso, več let zastani dogovorjeni znesek. Na tem sestanku ste pooblastili g. Domicijana Huber, mene in g. Antona Strausgita, da ukrenemo vse, kar bo mogoče, da se dotični znesek resnično iztirja. Za leto 1898 odpadli znesek 300 fl. smo iztirjali, oziroma dvignili iz pošne hranilnice, ter razdelili med prizadete krčmarje, a za l. 1899 in 1900 dogovorjeni znesek 600 fl. in za nadaljna tri leta zastani znesek 900 fl. ni še iztirjan. Pa kdo je temu kriv? Morda jaz, kakor se mi drzne nekdo zlobno očitati? Ali niste videli, da mi je začel g. Anton Strausgit že tu na sestanku očitno nasprotovati? In kakor takrat, tako je tudi potem, ne da bi naju podpiral, dosledno vse podiral, kar sva jaz in g. Huber v tem oziru ukrenila. Slednjič je tudi g. Domicijan Huber z nekim svojim podpisom, katerega ni bilo mogoče prečitati, zakrivil, da g. Goriup ni smatral resnim naše tirjatve, tako da ni dal na to niti odgovora. Bil sem torej popolnoma osamljen, in da se ni iztirjal od g. Goriupa več let zastani znesek, ne pade na me, kakor vidite iz navedenega, niti najmanjša krivda.

Z ozirom na to, da nam ni hotel g. Goriup izplačati dogovorjenega zneska, se je odposlala okrožnica vsem krčmarjem bovskega okraja s pozivom, da odpovemo g. Goriupu pobiranje užitnine ter da jo prevzamemo v svoje lastno področje. Da bi se mogel ta namen, kakor je bila splošna želja, v resnici doseči, me je stalo, kakor Vam je dobro znano, ogromnega denarja in veliko zamude časa. In kakšno plačilo sem prejel za ves svoj trud, za vse svoje žrtve v prid splošnemu blagru? Nesramno očitane, da sem jaz kriv, da se ni iztirjal dotični znesek od g. Goriupa, in grdo podtikanje, da sem jaz kriv, da nismo dobili pobiranja užitnine v lastno področje. Hvala lepa za tako plačilo! In če pomislite, da sem, čeravno osamljen, zvesto izvrševal meni poverjeno nalogo in celo vkljub temu, da so mi ponujali od izvestne strani lepo nagrado s pogojem, da molčim, tedaj lahko sami razvidite, kako krivično so me napadli.

Nadejaje se torej, da boste to pojasnilo blagohotno upoštevali, se bilježim najodličnejšim spoštovanjem

Vam zvesto udani
Josip Fon,
krčmar.

Bovec, 25. septembra 1905.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Ceylon . . .	K 294—	do 300—
„ Portorico . . .	260—	280—
„ Santos . . .	200—	230—
Slakdor . . .	80—	86—
Otrobi debele . . .	12:50	14:50
drobne . . .	12—	13:50
Petrolij v sodu . . .	42—	43—
„ zaboju . . .	13—	13:50

Moka ogerska:

št. 0 K 29—	št. 1 K 28—	št. 2 K 27—
„ 3 „ 26—	„ 4 „ 25:20	„ 5 „ 23:40
	št. 6 K 22:20.	

Na prodaj je
glasovir

v prav dobrem stannu. Oglasiti se je na Solkanski cesti št. 15.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tlače v sebi, je torej najlaže prebaven, ne proizvaja nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom
Ivan Hoff
in z levo varstveno znamko.

Zavojipo 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 „ 50 „

Dobiva se povsod.

ČEBELE

30-35 panjev plemenjakov in jeden voz („škalir“) za prevoz istih so na prodaj.

Obrniti se je do Al. Verč, nadučitelja v Kanalu.

Štev. 988.

Razglas.

Da se napravi potrebn red na tukajšnjem pokopališču, sklenilo je tukajšnje občinsko starešinstvo v svoji seji dne 4. decembra 1904, da se morajo odpraviti do konca tega leta vsi nagrobni spomeniki in vse ograje z grobišč, katera so uže nad 10 let stara in za katera ni bil odkupljen prostor.

To v znanje in ravnanje vsem prizadetim domačinom in ptujcem. Po preteku določenega časa, 31. decembra 1905, izvrši to občina Solkan, dotični pa izgube pravico do spomenikov in ograj.

Županstvo Solkan,

28. avgusta 1905.

Mih. pl. Batistič,
župan.

Ivan Bednařik
priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

5 kron in še več se
lahko zasluži.

Tvrška za domače delo s pletalnimi stroji išče osebe obojega spola s pletanjem na naših strojih. Priprosto in hitro domače delo za celo leto. — Posebne izobrazbe ni treba. Oddaljenost ne škodi; delo da tvrdka.

Tvrška za domače delo s pletalnimi stroji
Thos. H. Whittick & Com.
PRAGA

Petersko predmestje 7—433
Trst Via Campanile 13—433.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko i. dr. Olje: Luca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Slakdor razne vrste. Moka št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč od 1/2 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mлина v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Iv. Culot

avtoriz. kamnoseški
mojster

ulica Sv. Antona
št. 16, Gorica

priporoča sl. občinstvu
za bližajoči se vernih
duš dan svojo bogato
zalogo raznovrstnih
nagrobnih
spomenikov

priprostik in finik.

Cene jako nizke.

Jak. Suligoj

urar c. kr. drž. železnice
Gospoška ulica št. 25

Priporoča svojo zalogo raznovrstnih žepnih in stenskih nhalnih urn na zvon z donečim glasom za gostilne, kavarne, dvorane itd. po jako nizkih cenah. Vsako popravo izvrši hitro, dobro in po ceni. Za vsako uro 1-letna garancija. Cenike razpošilja brezplačno. Nadalje priporoča šivalne stroje najboljše vrste po tvorniških cenah, a ne kakor posredovalci.

Anton Ivanov Pečenko
Gorica

priporoča svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Meščanske pivovarne«, in domačega žganja I. vrste v steklenicah, kojega pristnost se jamči.

Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna. M M M M M M

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča:

Vydrovo žitno kavo.

Juhni pridatek znamka „Vydra“.

Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).

Oblati (specijaliteta: „Dessert délicat“ in masleni oblati).

Šumeči limonadni bomboni „Ambo“.

Dišava za pecivo „Buhtin“.

NAPRAVITE POSKUS!

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 v in poština.

„Narodna Tiskarna“
izvršuje

vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in sicer lično in točno.

Jakob Miklus

mizar in
lesni trgovec

v Podgori, na voglu novega
železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

ter podružnica

za Soškim mostom pri Pevmi

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

Wittmann

Feliciental, p. Tuscholka v Galiciji, spričrje, da je njegova soproga okrevala od težke bolezni vsed rabe

železnatega vina

G. Piccoli-ja,

dvornega založnika Nj. Svetosti in
le. atja v Ljubljani.

Pollitrska steklenica stane 2 K in se vnajna naročila izvršujejo z obratno pošto.

Čudovitost!

325 kosov za 2 gld. 10 kr.

Krasna ura z lepo verzičico, točna, z 2-letnim jamstvom; izborna laterna Magica s 25 krasnimi slikami, zelo zabavna; 1 elegantna zaponka najnovejši facon, 1 lepa kravatna igla s simili-brilantom, 1 prekrasni koljer iz orijental-skih biserov, najmodernejši nakit za dame s pat. zaklepom, 1 krasna usnjata denarnica, 1 eleganten ustnik za smodke z jantertjem, 1 garnitura najfinejših Doble zlatih gumbov s pat. zaklepom za srajce in zapestnike, 1 žepni nož iz niklja, krasno toaletno ogledalo, belg. steklo v zaklopnici, 20 reči za pisalne potreščine in 200 kosov raznih reči za domačo rabo. 325 kosov z uro, katera je sama toliko vredna, se dobi proti poštenu povzetju za 2 gld. 10 kr. od zaloge S. Kohane, Krakovo št. 16. Za nepristojeno se denar vrne. Veliko pohvalnih pisem.

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. šte. 9.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:

na menico po 5 1/2%, na vknjižbo pa po 5%

z 1/8 upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge ostane nespremenjena.